

Заява Міжнародної коаліції за повернення українських дітей у зв'язку з їх незаконною депортацією та примусовим переміщенням Російською Федерацією

Ми, члени Міжнародної коаліції за повернення українських дітей, підтверджуємо нашу непохитну відданість захисту дітей, які постраждали внаслідок незаконного, неспровокованого та нічим не виправданого, відповідно до норм міжнародного гуманітарного права та Конвенції ООН про права дитини, повномасштабного воєнного вторгнення Росії в Україну.

У контексті своєї агресивної війни проти України Російська Федерація незаконно депортувала та примусово перемістила на свою територію дітей з України та її тимчасово окупованих територій, що задокументовано міжнародними органами, зокрема Міжнародним кримінальним судом. Тисячі цих дітей досі перебувають у Росії, відірвані від своїх сімей і громад.

Під час двосторонньої зустрічі, що відбулася 2 червня 2025 року в Стамбулі, уряд України передав Російській Федерації початковий список 339 українських дітей, незаконно депортованих до Російської Федерації з України або примусово переміщених із її тимчасово окупованих територій, та офіційно звернувся з вимогою їх негайного й безумовного повернення. Це є важливим гуманітарним кроком і реальною можливістю для Російської Федерації продемонструвати добру волю шляхом здійснення конкретних заходів із розбудови довіри. У світлі заяв представників Російської Федерації від 23 липня 2025 року закликаємо Російську Федерацію:

- Негайно та дієво відреагувати на переданий Україною початковий список дітей, забезпечивши їхнє безумовне повернення до своїх сімей і громад в Україні.
- Сприяти поверненню всіх незаконно депортованих і примусово переміщених українських дітей, згідно з нормами міжнародного права та відповідними резолюціями ГА ООН.
- Надати повну й перевірену інформацію щодо всіх незаконно депортованих і примусово переміщених українських дітей, які перебувають під ефективним контролем Російської Федерації, включно з відомостями про їхнє місцеперебування, стан здоров'я, правовий статус і добробут, а також забезпечити безперешкодний доступ міжнародних гуманітарних організацій для оцінки їхньої ситуації та захисту їхніх прав і благополуччя.
- Припинити будь-які дії, спрямовані на зміну особистої ідентичності цих дітей, зокрема зміну їхнього громадянства, розміщення у російських сім'ях чи закладах, ідеологічну індоктринацію та залучення до мілітаризації.

Користуючись цією нагодою, ми ще раз підтверджуємо нашу спільну відданість захисту дітей під час збройних конфліктів. Із занепокоєнням відзначаємо, що в річній доповіді Генерального секретаря ООН про дітей і збройні конфлікти (СААС) за 2025 рік зафіксовано найбільшу кількість підтверджених порушень за весь час здійснення моніторингу.

Ми як міжнародна спільнота повинні гарантувати, що захист усіх дітей, які постраждали від агресивної війни Росії проти України, залишатиметься в центрі нашої гуманітарної діяльності та дипломатичних зусиль. Повернення українських дітей є важливим кроком у цьому ширшому імперативі, щоб діти ніколи не ставали заручниками війни. В усіх діях необхідно керуватися найкращими інтересами дитини відповідно до норм міжнародного права.

Ми, члени Міжнародної коаліції за повернення українських дітей, наголошуємо, що дотримання міжнародного гуманітарного права та міжнародного права у сфері прав людини є обов'язковим для всіх сторін збройних конфліктів, зокрема щодо забезпечення захисту дітей, збереження їхньої ідентичності та гідності, а також створення умов для їхнього безпечного та добровільного повернення відповідно до встановлених міжнародних норм і принципів.